

پیش بینی رکود اقتصادی در رومانی برای سال 2026

مردادماه 1404

پیش بینی رکود اقتصادی در رومانی برای سال 2026

مقدمه

رومانی با یکی از بالاترین کسری‌های بودجه‌ای در اتحادیه اروپا مواجه است که در سال ۲۰۲۶ حدود ۸/۴ درصد از تولید ناخالص داخلی پیش‌بینی شده است. این کسری بزرگ و پایدار، خطرات جدی برای ثبات اقتصادی و چشم انداز رشد ایجاد می‌کند. رابطه بین کسری بودجه بالا و خطر رکود اقتصادی در سال ۲۰۲۶ نیازمند بررسی دقیق است. نهادهای مطرحی مانند بانک جهانی، کمیسیون اروپا و OECD همگی به طور چشمگیری چشم‌انداز رشد رومانی برای سال‌های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ را کاهش داده‌اند. اجماع بین پیش‌بینی کنندگان اصلی این است که رومانی در سال ۲۰۲۵ به سختی از رکود فنی اجتناب می‌کند، اما در سال ۲۰۲۶ فقط بهبود محدود و ضعیفی مشاهده خواهد شد؛ یعنی وقوع رکود طی این دو سال اجتناب ناپذیر خواهد بود.

در عین حال، پیش‌بینی برای ورود رومانی به رکود شدید در سال ۲۰۲۶ وجود ندارد، اما این کشور با دوره‌های از رشد کند و کمتر از پتانسیل خود مواجه است. شرایط بسیار دشوار مالی و خارجی به این معناست که وقوع رکود خفیف در صورت بروز شوک‌های منفی کاملاً منتفی نیست، اما محتمل‌ترین نتیجه، بهبودی آهسته و شکننده با وابستگی به اجرای سیاست‌ها و تقاضای خارجی خواهد بود.

اندازه و استمرار کسری بودجه رومانی عوامل مهمی هستند که می‌توانند رکود اقتصادی در سال ۲۰۲۶ را ایجاد یا تشدید کنند. اجرای کارآمد و تدریجی اصلاحات مالی همراه با اصلاحات ساختاری برای کاهش کسری بدون آسیب شدید به رشد ضروری است. همچنین تقویت درآمدهای مالیاتی، بهبود کارایی هزینه‌ها و حمایت از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی حیاتی است. علاوه بر این موارد، هماهنگی سیاست‌های پولی و مالی همراه با بهبود ترازهای خارجی می‌تواند به کاهش ریسک رکود کمک نمایند.

متن گزارش

رومانی با یکی از بالاترین کسری‌های بودجه‌ای در اتحادیه اروپا مواجه است که در سال ۲۰۲۶ حدود ۸/۴ درصد از تولید ناخالص داخلی پیش‌بینی شده است. این کسری بزرگ و پایدار، خطرات جدی برای ثبات اقتصادی و چشم انداز رشد ایجاد می‌کند. رابطه بین کسری بودجه بالا و خطر رکود اقتصادی در سال ۲۰۲۶ نیازمند بررسی دقیق است. دولت جدید رومانی اولین موج از اقدامات ریاضتی سختگیرانه را با هدف مهار بزرگترین کسری بودجه در اتحادیه اروپا رونمایی کرد. در قالب بخشی از مجموعه اقداماتی که از هفته جاری به اجرا درآمدند (هفته اول مردادماه ۱۴۰۴)، نزدیک به یک میلیون کارمند بخش عمومی شاهد کاهش پنج برابری پاداشهایی خواهند بود که پیشتر برای کار در شرایط

خطرناک یا زیانبار به آنها اعطا می شد. همچنین، دولت سقف روزهای تعطیلات اضافی اعطا شده برای کارهای بدنی سخت یا خطرناک را حداکثر به پنج روز کاری محدود کرده است. دولت پس از تصویب این تغییرات به صورت اضطراری اعلام کرد: «این اقدامات برای اطمینان از سیاست مالی محتاطانه و حفظ پایداری میان مدت و بلندمدت و اصلاح کسری بودجه بیش از حد، ضروری هستند». این اقدامات تا پایان سال ۲۰۲۶ پابرجا خواهند ماند. انتظار می رود سقف جدید برای جبران کارهای خطرناک حدود 1/35 میلیارد لی (معادل 270 میلیون یورو)، صرفه جویی ایجاد کند. اتحادیه های بخش عمومی در واکنش به این تعدیلات، اعتصابات و اعتراضاتی را برای اعلام مخالفت با کاهشها برگزار کرده اند. به عقیده تحلیلگران اقتصادی چنین اقداماتی محبوبیت ندارند اما ضروری است در مدیریت عمومی معیارهای مبتنی بر عملکرد به کار گرفته شوند. دولت جدید سعی دارد بیشتر بر کاهش هزینه های غیرضروری و امتیازات غیرموجه تمرکز کند تا نیاز به افزایش مالیاتها به حداقل برسد.

در کنار افزایش ناراضی عمومی، بازار برق رومانی نیز از نخستین روز ماه ژوئیه کاملاً آزاد شده است که معنایش پرداخت کامل نرخ بازار توسط مصرف کنندگان خواهد بود و برای بسیاری از خانوارها میتواند منجر به تقریباً دو برابر شدن قبوض انرژی ماهانه گردد. با این حال، دولت اعلام کرده است که حمایت از اقشار آسیب پذیر ادامه خواهد یافت. جرج نیکولسکو، رئیس اداره ملی تنظیم انرژی (ANRE)، اعلام کرد که خانوارهای کم درآمد با درآمد کمتر از ۳۸۰ یورو در ماه، تا ۳۱ مارس سال آینده هر ماه یارانه ای معادل ۵۰ لی (حدود ۱۰ یورو) دریافت خواهند کرد. همچنین انتظار می رود که دولت لیبرال به رهبری نخست وزیر ایلی بولوجان (که در ۲۳ ژوئن 2025 سوگند یاد کرد)، طی روزهای آینده اصلاحات مالی بیشتری را، احتمالاً با پیامدهای بحث برانگیز، اعلام کند. گزارشهایی وجود دارد که این اقدامات ممکن است شامل حذف ۲۰ درصد از مشاغل خدمات دولتی (تقریباً ۱۶۷ هزار پست)، افزایش مالیات بر ارزش افزوده (VAT) و اعمال مالیات جدید بر قمار باشد.

ائتلاف چهار حزبی میانه رو-راست، تثبیت مالی را در اولویت قرار داده است و هدفش کاهش کسری بودجه عمومی است که سال گذشته به 7/5 میلیارد یورو یا 9/3 درصد تولید ناخالص داخلی رسید؛ که بیش از سه برابر سقف ۳ درصدی اتحادیه اروپا است. ماه گذشته، رومانی نتوانست بسته مالی معتبری را به کمیسیون اروپا ارائه کند که این امر نگرانی هایی را در بروکسل برانگیخت و احتمال کاهش رتبه اعتباری رومانی را افزایش داد. در جلسه شورای امور اقتصادی و مالی اتحادیه اروپا (ECOFIN)، انتظار میرفت بخارست طرحی را جهت کاهش کسری بودجه به حدود ۷ درصد تولید ناخالص داخلی تا پایان سال جاری ارائه دهد؛ اقدامی که برای بازگرداندن اعتماد سرمایه گذاران و عمل به تعهدات اتحادیه اروپا حیاتی تلقی می شود.

چشم انداز رشد اقتصادی

نهادهای مطرحی مانند بانک جهانی، کمیسیون اروپا و OECD همگی به طور چشمگیری چشم‌انداز رشد رومانی برای سال‌های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ را کاهش داده‌اند. اجماع بین پیش‌بینی کنندگان اصلی این است که رومانی در سال ۲۰۲۵ به سختی از رکود فنی اجتناب می‌کند، اما در سال ۲۰۲۶ فقط بهبود محدود و ضعیفی مشاهده خواهد شد؛ یعنی وقوع رکود طی این دو سال اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. برخی از پیش‌بینی‌ها به صورت ذیل ارائه شده‌اند:

- **بانک جهانی:** رشد تولید ناخالص داخلی به میزان ۱/۳٪ در ۲۰۲۵ و تنها ۱/۹٪ در ۲۰۲۶، که از پایین‌ترین میزان‌ها در اروپای مرکزی و شرقی است.
- **OECD:** رشد تولید ناخالص داخلی ۱/۵٪ در ۲۰۲۵ و ۲/۴٪ در ۲۰۲۶ را پیش‌بینی می‌کند.
- **کمیسیون اروپا:** رشد GDP را در حدود ۱/۴٪ برای ۲۰۲۵ و ۲/۲٪ برای ۲۰۲۶ تخمین می‌زند.
- **ING Think و سایر تحلیلگران:** پیش‌بینی می‌کنند که با وجود شوک‌ها، رشد اقتصادی در ۲۰۲۵ ممکن است متوقف یا حتی کمی منفی شود؛ اما در صورت تثبیت شرایط مالی و خارجی انتظار ۱/۷٪ رشد در ۲۰۲۶ وجود دارد.

کسری بودجه و تأثیر آن بر رکود اقتصادی در رومانی در سال ۲۰۲۶

کسری بزرگ و پایدار بودجه رومانی به طور قابل توجهی بالاتر از حد مجاز اتحادیه اروپا (سقف ۳ درصد از تولید ملی طبق تعریف اتحادیه اروپا) باقی‌مانده است که ناشی از هزینه‌های بالای عمومی، پرداختهای اجتماعی و درآمدهای محدود دولت است. نتیجه این کسری بزرگ و پایدار بودجه رومانی افزایش بدهی عمومی دولت است. کسری‌های مداوم، بدهی دولتی را افزایش می‌دهند که پیش‌بینی می‌شود در ۲۰۲۶ به حدود ۶۳ درصد از تولید ناخالص داخلی برسد. این مسأله پایداری بدهی و اعتماد سرمایه‌گذاران را زیر سؤال می‌برد.

مکانیزم‌های تأثیر کسری بودجه بر رکود اقتصادی و نتایج سیاست‌های ریاضتی را می‌توان در موارد زیر برشمرد:

- 1- **جلوگیری از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی:** بدهی بالا باعث افزایش نرخ بهره می‌شود و هزینه تأمین مالی برای شرکتهای خصوصی افزایش پیدا می‌کند، که منجر به کاهش سرمایه‌گذاری و کند شدن رشد اقتصادی خواهد شد.
- 2- **کسری بودجه و بدهی عمومی:** کسری بودجه دولت با وجود پیش‌بینی کاهش تدریجی (از ۸/۶٪ تولید ناخالص داخلی در ۲۰۲۵ به ۸/۴٪ در ۲۰۲۶)، همچنان بسیار بالا باقی‌ماند و بدهی عمومی را به حدود ۶۳٪ GDP سوق می‌دهد.
- 3- **کاهش توان سیاست‌گذاری مالی:** کسری بودجه بزرگ، توان دولت در استفاده از سیاست‌های مالی برای تحریک اقتصاد یا مقابله با بحران‌ها را کاهش می‌دهد.

- 4- فشارهای تورمی و سیاست پولی سخت‌گیرانه: تأمین مالی کسری از طریق چاپ پول یا استقراض بیش از حد، تورم را افزایش می‌دهد. تورم بالا باعث افزایش نرخ بهره و کاهش مصرف و سرمایه‌گذاری می‌شود. انتظار می‌رود افزایش موقتی تورم (احتمالاً بالای 8٪) در نیمه دوم ۲۰۲۵ رخ دهد که عمدتاً ناشی از تغییرات سیاستی مانند حذف سقف برق و افزایش مالیات بر ارزش افزوده است. با این حال، تا پایان ۲۰۲۶ تورم باید به حدود 4٪ برسد. همچنین پیش‌بینی می‌شود بانک مرکزی رومانی، نرخهای معیار (نرخ‌های بهره) را حداقل تا سه ماهه دوم ۲۰۲۶ ثابت نگه دارد.
- 5- کاهش اعتماد سرمایه‌گذاران: کسری‌های طولانی مدت ممکن است منجر به بالا رفتن ریسک اوراق بدهی دولتی، افزایش هزینه‌های استقراض و خروج سرمایه شود که می‌تواند به نوبه خود بازارهای مالی و اقتصاد را بی‌ثبات نماید.
- 6- ترازهای خارجی: کسری حساب جاری نسبتاً زیاد است (پیش‌بینی حدود 7٪ از تولید ناخالص داخلی رومانی در ۲۰۲۶)، و اقتصاد را در معرض شوکهای بیرونی قرار می‌دهد.
- 7- بازار کار: نرخ بیکاری ممکن است در ۲۰۲۵ به حدود 6٪ برسد و سپس در سال ۲۰۲۶ تثبیت شده یا اندکی همزمان با تطبیق بخشهای عمومی و خصوصی کاهش یابد.

روند تغییرات شاخص‌های عمده در اقتصاد رومانی برای ۲۰۲۶

- تمهیدات مالی: اقدامات دولت برای کاهش کسری شامل افزایش مالیات بر ارزش افزوده، تثبیت دستمزدها و حقوق بازنشستگی و کاهش هزینه‌ها است که ممکن است در کوتاه‌مدت فعالیت اقتصادی و اعتماد کسب و کارها و مصرف‌کنندگان را کاهش دهد؛
- تورم و نرخ بهره: افزایش تورم به بیش از 8 درصد در اواخر ۲۰۲۵، بخشی به دلیل سیاستهای مالی، احتمالاً باعث می‌شود بانک مرکزی نرخ بهره بالا را در سال ۲۰۲۶ حفظ کند که رشد اقتصادی را محدود می‌کند؛
- آسیب‌پذیری‌های خارجی: کسری حساب جاری بزرگ و کسری بودجه باعث آسیب‌پذیری اقتصاد رومانی در برابر شوک‌های خارجی مانند خروج سرمایه یا کاهش تقاضای صادرات می‌شود.

در مورد احتمال وقوع و ریسک رکود در سال پیش‌رو می‌توان گفت، اگرچه بیشتر پیش‌بینی‌ها برای سال ۲۰۲۶ رشد GDP مثبت و محدود بین 1/7٪ تا 2/4٪ را پیش‌بینی می‌کنند، کسری بودجه بالا و پیامدهای آن ریسک رکود را افزایش

می‌دهند؛ اگر: الف) سیاست‌های مالی سختگیرانه‌تر یا طولانی‌تر از انتظار شود؛ ب) تقاضای خارجی به شدت کاهش یابد؛ ج) تورم به طور پایدار بالا بماند و منجر به سیاست پولی سخت‌تر شود؛ و د) اعتماد سرمایه‌گذاران به شدت کاهش یابد و بیثباتی مالی پیش آید.

اکنون پیش‌بینی کنندگان اصلی معتقدند رومانی در سال ۲۰۲۶ از رکود عمیق اقتصادی اجتناب خواهد کرد، اما این موضوع منوط به اجرای مؤثر سیاست‌های مالی، حفظ ثبات مالی و بهبود شرایط خارجی است. رشد به احتمال زیاد کمتر از ظرفیت باقی میماند و اقتصاد را در معرض شوک‌های بیشتر قرار می‌دهد. اصلاحات ساختاری، جذب مؤثرتر منابع اتحادیه اروپا و افزایش تقاضای خارجی (به ویژه از شرکای اروپایی) برای احیای رشد قویتر پس از ۲۰۲۶ ضروری است.

پیش‌بینی‌های کلان اقتصادی کلیدی برای رومانی (۲۰۲۵-۲۰۲۶)

منبع شاخص	پیش‌بینی ۲۰۲۶	پیش‌بینی ۲۰۲۵	شاخص
بانک جهانی، OECD، اتحادیه اروپا، ING	1/7 – 2/4 %	1/3 – 1/5 %	رشد GDP (٪ سالانه)
ING، کمیسیون اروپا	حدود ۴٪	بالای ۷٪	تورم (پایان سال ٪)
کمیسیون اروپا، ING	5/2 – 5/7 %	5/5 – 6 %	نرخ بیکاری (٪)
کمیسیون اروپا	8/4 %	8/6 %	کسری بودجه (٪ GDP)
کمیسیون اروپا	63 %	59 – 60 %	بدهی عمومی (٪ GDP)
کمیسیون اروپا	حدود 7 – %	حدود 7/5 – %	حساب جاری (٪ GDP)

اخبار منتشره در رسانه‌های رومانیایی رابطه با سیاست‌های ریاضتی

در این راستای خبری در رسانه‌های رومانیایی مبنی بر مخالفت حزب AUR از این سیاست منتشر شد. بدین صورت که دادگاه قانون اساسی رومانی روز سه‌شنبه در حال بررسی شکایت حزب AUR در مورد قانون «ریاضت اقتصادی» است که با پاسخگو دانستن قوه مجریه تصویب شده است. AUR ادعا می‌کند که این یک قانون سمی، عمیقاً ناعادلانه و عمیقاً خلاف قانون اساسی است که نشان‌دهنده سوءاستفاده از قدرت با بدبینی و تحقیر نسبت به رومانیایی‌ها و نسبت به اصول حاکم بر یک دموکراسی اصیل است. در بیانیه AUR آمده است: «دولت از رویه پاسخگویی سوء استفاده کرده و

مجموعه‌ای ناهمگون از اقدامات را تحمیل کرده است که میلیون‌ها رومانیایی را به طور جدی تحت تأثیر قرار می‌دهد، بدون اینکه بحث واقعی در پارلمان صورت گرفته باشد. اعلام وضعیت اضطراری یک دروغ فاحش است: کسری بودجه یک شبه به وجود نیامده است و دولت سال‌ها فرصت داشته تا از طریق سازوکارهای دموکراتیک عادی مداخله کند. بولوجان چه می‌کند؟ او کاهش بودجه، تبعیض و تحقیر را در یک قانون گنجانده، آن را به زور به مجلس تحمیل می‌کند و ادعا می‌کند که اصلاحات است. قانونی که در دادگاه قانون اساسی به چالش کشیده شده، جشنواره‌ای از فقر، نابرابری و هرج و مرج قانونگذاری است: تسهیلات برای خانواده‌های دارای فرزند در حال حذف شدن است، که یک خرابکاری مستقیم علیه سیاست‌های جمعیتی و آینده کشور است. حقوق‌ها مسدود شده، احکام نهایی دادگاه‌ها به صورت پلکانی صادر می‌شوند، که حمله‌ای بی‌سابقه به عدالت و تفکیک قوا در کشور است، پرسنل نظامی در سطح معیشت نگه داشته می‌شوند، که نشانه‌ای آشکار است که این دولت نه به ارتش و نه به عزت ملی احترام می‌گذارد. به موازات آن، پنج معاون نخست وزیر و صدها چابلس بودجه‌خوار، امتیازات خود را دست نخورده نگه می‌دارند. دولت برای کسانی که به سختی زنده می‌مانند، ریاضت اقتصادی را مطالبه می‌کند، در حالی که افراد خوداشتغال با ماشین‌های لوکسی که هزینه آنها توسط مالیات‌دهندگان پرداخت می‌شود، رفت و آمد می‌کنند.»

نتیجه گیری

پیش بینی برای ورود رومانی به رکود شدید در سال ۲۰۲۶ وجود ندارد، اما این کشور با دوره‌های از رشد کند و کمتر از پتانسیل خود مواجه است. شرایط بسیار دشوار مالی و خارجی به این معناست که وقوع رکود خفیف در صورت بروز شوک‌های منفی کاملاً منتفی نیست، اما محتمل‌ترین نتیجه، بهبودی آهسته و شکننده با وابستگی به اجرای سیاست‌ها و تقاضای خارجی خواهد بود.

اندازه و استمرار کسری بودجه رومانی عوامل مهمی هستند که می‌توانند رکود اقتصادی در سال ۲۰۲۶ را ایجاد یا تشدید کنند. اجرای کارآمد و تدریجی اصلاحات مالی همراه با اصلاحات ساختاری برای کاهش کسری بدون آسیب شدید به رشد ضروری است. همچنین تقویت درآمدهای مالیاتی، بهبود کارایی هزینه‌ها و حمایت از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی حیاتی است. علاوه بر این موارد، هماهنگی سیاست‌های پولی و مالی همراه با بهبود ترازهای خارجی می‌توانند به کاهش ریسک رکود کمک نمایند.

منابع

- 1- <https://balkaninsight.com/2025/07/01/romania-rolls-out-austerity-measures-to-curb-soaring-deficit/>
- 2- <https://agerpres.ro/english/2025/06/30/gov-t-approves-emergency-ordinance-cutting-occupational-hazard-bonus--1464334>
- 3- <https://www.energynomics.ro/en/energy-2025-liberalization-investment-in-renewables-and-the-return-of-natural-gas/>
- 4- <https://www.digi24.ro/stiri/economie/consultant-fiscal-despre-masurile-de-austeritate-anuntate-de-guvern-niciodata-o-crestere-de-tva-nu-va-incuraja-economia-unei-tari-3312049>
- 5- <https://www.romania-insider.com/world-bank-romania-economy-april-2025>
- 6- https://www.oecd.org/en/publications/2025/06/oecd-economic-outlook-volume-2025-issue-1_1fd979a8/full-report/romania_f8372b79.html
- 7- <https://www.statista.com/statistics/373193/gross-domestic-product-gdp-in-romania/>
- 8- https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2025-economic-forecast-moderate-growth-amid-global-economic-uncertainty_en
- 9- https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2025-economic-forecast-moderate-growth-amid-global-economic-uncertainty_en